

lefnadsdagar. Af krigsrätten dömdes han från lif, ära och gods med tillägg att hans namn, då han ej själf kunde ertappas, skulle anslås på skampålen i Stockholm, Åbo och Vasa. Då finska kriget utbrutit 1808, infann sig K., som under tiden lefvat i Ryssland, i Petersburg och gaf de ryska statsmännen råd och anvisningar om, hur Finlands ställning till Ryssland borde ordnas. Någon själfständighet borde enligt hans mening ej beviljas landet, utan detta införlifvas såsom en provins med ryska riket. Icke långt därefter torde han ha aflidit. — Gift 1783 med friherrinnan *Anna Elisabet Armfelt*.

Klinckowström. Släkten härstammar från Brandenburg, där den i Uckermark innehade slottet *Klinckow*. I fjortonde århundradet flyttade ätten till Pommern, hvarest dess förste, till namnet kände, stamfader *Henrik Klinckow* 1508 var rådsförvant i Stralsund. Svenskt adelskap förlänades släkten 1684, hvarjämte en gren 1759 upphöjdes i friherrligt stånd.

1. **Klinckowström, Carl Bernhard**, Carl XII:s

kammarpage och gunstling. Född i Wismar d. 16 okt. 1682. Föräldrar: regeringsrådet i Pommern *Martin Klinckowström* och *Anna Elisabet Vorberger*. — Årsbarn med Carl XII, antogs han, s. å. konungen uppsteg på tronen, till kammarpage och följde till sin död konungen troget i faror och äfventyr, ridter och bataljer samt var den ende, som förmådde täfla med Carl i djärfhet och uthållighet på hästryggen. Vid landstigningen på Seeland, i slaget vid Narva, vid öfvergången af Düna, öfver allt i krutrök och kulregn, bland död och faror, sågs K. främst och vid konungens sida. Också voro hans gunst och inflytande hos Carl så stora, att en mängd personer sökte med vängåfvor vinna den unge pagens välvilja och förord. Ehuru passionerad spelare, lämnade han vid sin död en förmögenhet af den efter d. v. förhållanden betydliga summan af femtio tusen riksdaler, som han sades ha samlat på detta sätt. Hans unga lif slutade utanför murarna af Kalisch d. 26 okt. 1704. Då general Dücker på konungens befallning ridit fram till vallarna för att uppfordra staden att gifva sig, aflossades från en styckeplugg ett skott, som träffade K. och ströckte honom död till marken. Det trolösa lönnmordet retade så svenskarna, att Dücker genast lät nedskjuta tio af de fångna sachsarna som ett försöningsoffer åt K:s skugga. Hans lik fördes sedan med arméen, tills man fick tillfälle att sända det till Pommern, där det nedsattes i Klinckowströmska grafven i Stralsund.

2. **Klinckowström, Otto Vilhelm**, ämbetsman.

Född i Wismar d. 27 nov. 1683; den föreg. bror. — K., hvilken ägnade sig åt den civila banan, började denna som auskultant i Wismarska tribunalet och förordnades 1705 till kanslist i livländska afdelningen af konungens kansli. — Han befordrades där-

efter till sekreterare hos generalguvernören öfver Pommern och anställdes som kommissionssekreterare vid polska hofvet 1708. Kort efter nederlaget vid Pultava ankom K. till Carl i Bender, med underrättelsen, att prinsessan Hedvig Sofia aflidit. Konungen behöll honom kvar tills vidare och sände honom i juli s. å., 1709, till tatarakanen för att med denne inleda några underhandlingar till Carls fördel. 1715 befordrad till sekreterare vid tyska expeditionen af kansliet, erhöll han 1726 kansliråds titel och afgick s. å. som envoyé till preussiska hofvet. Han fick s. å. af England mottaga 200 pd st. såsom belöning för en uppseendeväckande broschyr, hvori han förordat Sveriges anslutning till den s. k. Hannoverska alliansen. Död barnlös 1731 vid Pyritz' hälsobrunn i Pommern. — Gift med polska grefvinnan *Carischa Bonkoffsko*.

3. **Klinckowström, Otto Vilhelm**, rysk ämbetsman. Född 1778; den föregående broders sonson. Föräldrar: En af rikets herrar friherre *Ture Leonhard Klinckowström* och grefvinnan *Hedvig Eleonora von Fersen*, dotter af Axel Fersen d. ä. — På den militära banan, hvilken K. 1790 beträdde såsom fänrik vid Psilanderhielmiska regementet, hade han avancerat till öfverstelöjtnant i arméen och generaladjutant, då han 1816 öfverflyttade till Finland och ingick i rysk tjänst. Här befordrades han 1821 till landshöfding öfver Viborgs län, men tog fyra år därefter afsked från detta embete och ingick som ledamot i kejs. finska senaten. 1835 utnämndes han till geheimeråd och följande året till ledamot af censuröfverstyrelsen i Finland. Befordrad till generallöjtnant vid finska ingenjörkåren 1841 förordnades han slutligen till hofmästare vid kejsarliga hofvet i St Petersburg 1848. Han ansågs här utöfva ett allt annat än gagneligt inflytande och som, om ock ej upphofsman, så åtminstone som medskyldig, till de flesta af de egenmäktiga och reaktionära åtgärder, som fördystrade 1840-talet. Död i Helsingfors d. 27 januari 1850. — Gift 1: 1810 med *Sara Cuthbert*; 2: 1840 med *Elisabet Krause*.

4. **Klinckowström, Rudolf Mauritz**, militär,

politiker, skriftställare. Född i Stockholm d. 8 aug. 1816; den föreg. brorson. Föräldrar: öfverstelöjtnanten i flottan frih. *Axel Leonhard Klinckowström* o. *Kristina Charlotta Österberg*. — Fadern var en mångsidigt bildad och intresserad man, som i offentligt uppdrag åren 1818—20 vistades i Förenta staterna och därom skref ett par volymer, vittnande icke blott om en för den tidens europeiska män ovanlig fördomsfrihet och vakenhet, utan ock om nyssnämnda mångsidiga intressen. — Efter genomgången lärokurs å Karlberg befordrad 1836 till underlöjtnant vid ingenjörkåren, fortsatte sonen 1838—41 sina militära studier å Marieberg och kvarstannade där, efter tagen examen, i tre år såsom repetitör. 1844 utnämnd till generalstabs-officer, delade han från denna tid sin tjänstgöring mellan ingenjörkårens och generalstabens

arbeten. I förra hänseendet tjänstgjorde han vid fästningsbyggnaderna å Karlsborg, Karlsten och Vaxholm; ledde såsom biträdande lärare 1844—46 undervisningen i befästningskonst vid krigsakademien å Karlberg; utarbetade 1855—56 *Krigsbyggmateriel för svenska armén*; ledde tillverkningen af den däri beskrifna brygggross och uppsatte en sapörtrupp af 120 man. Såsom generalstabsofficer tjänstgjorde han i landtförsvarsdepartementets kommandoexpedition 1847—52 och därefter såsom stabschef i andra militärdistriktet 1852—59. 1849 inlämnade han till chefen för landtförsvarsdepartementet ett detaljeradt förslag rörande generalstabens ombildning, tjänstgjorde 1849—50 såsom stabsadjutant hos högste befälhafvaren för svensk-norska ockupationskåren å Fyen och biträdde 1858 chefen för landtförsvarsdepartementet vid utarbetandet af de tre första delarna af *Tjänstgörings-Reglemente för armén*. Under ofvannämnda tid gjorde han åtskilliga gånger resor till flera af Europas länder, för att inhämta närmare kännedom om de särskilda staternas generalstabers, ingenjörsväsen och fästningsbyggnaders, samt befordrades 1849 till kapten i ingenjörkåren, och kallades 1851 till ledamot af krigsvetenskapsakademien, blef 1852 major och 1858 öfverstelöjtnant i arméen samt utnämndes 1859 till militärattaché i Wien. 1864 befordrad till öfverste i arméen, sökte och erhöll han 1865 entledigande från militärattachébefattningen samt året därefter sitt afsked ur ingenjörkåren. Han hade ock under denna tid varit flitigt verksam som militärskriftställare och bl. a. utgifvit: *Om fältarbetet* 1845; *Historiska uppgifter rörande svenska generalstabens organisation* 1849; *Arkiv till upplysning om svenska krigskonstens och krigsöfvertningsarnes historia, tidskrifvet 1630—32* 1854. — Efter sitt afskedstagande delade K. sin tid mellan skötseln af sin egendom Stafund å Ekerö i Mälaren, åt hvilken han med stort intresse ägnade sig, och allmänna angelägenheter. Redan 1844 hade han intagit sin plats å riddarhuset, i hvars förhandlingar han deltog under alla riksdagar utom 1859—60 och 1862—63. Hans under flitiga studier förvärfvade solida kunskaper kommo honom så mycket bättre till pass, som de förenades med klarhet och skärpa i omdömet och stor slagfärdighet i debatten. Att trots han insattes i flera viktiga utskott, hans inflytande dock ej blef än större än det blef, berodde på hans tidigt utvecklade starkt utpräglade individualitet, som ej lät sig inrangeras under något bestämdt parti, utan i vissa afseenden företedde en afgjordt frisinnad prägel, i andra åter en starkt konservativ, hvaraf följden blef, att intet läger kunde helt räkna honom som sin. Man fick ock se K., som eljest räknades till riddarhusets vänstra center, ifrigt motarbeta representationsreformen. — Efter dennas seger dröjde det ända till 1878, innan han åter fick göra sitt inträde i riksförsamlingen som Älfsborgs läns representant i Första kammaren, i hvilken egenskap han fungerade till och med 1899 års riksdag. Antagligen hade han för sitt framdragande ur glömskan att tacka dels de protektionistiska tendenser,

han ådagalagt i sin skrift af 1867 om *Jordbrukets nöd och hjälp*, dels och kanske hufvudsakligast den broschyr, *Grundskatterna samt rustning och rotering*, hvari han 1875 dragit i härnad för dessa skatters afskaffande. I båda dessa afseenden var han nämligen i full harmoni med den valkorporation, som skänkte honom sitt förtroende. Under mellantiden hade han äfven gjort sig förtjänt om den historiska forskningen genom utgifvande af sin farmors fars, *Riksrådet och fältmarskalken, m. m., grefve Fredrik Axel von Fersens historiska skrifter*, 8 delar, 1867—72. — Man fick nu ock i Första kammaren se honom i samförstånd med det då härskande landtmannapartiet, år efter år göra sig till förkämpe för rundliga nedprutningar i statsverkspropositionen och hålla ett vaket öga på byråkratien, samtidigt som han lämnade sin handräckning i kampen för grundskatternas afskrifning. — Till sin politiska åskådning visade han ett vackert prof på en till entusiasm gränsande hängifvenhet för den konstitutionella frihetens principer. Gällde det ett försök att ens i aflägsnaste mån komma tryckfriheten eller andra medborgerliga rättigheter till lifs, kunde ingen påräknas säkrare stå vakt om desamma än den åldrige friherren, hvilken höll lika strängt på riksdagens värdighet som på konungamaktens helgd och bevarandet af dess prerogativ. Och gällde det nedprutningar å första hufvudtiteln, kunde K. med säkerhet påräknas såsom bekämpande sådana förslag. I fråga om den politiska rösträtten ådagalade han tidigt sin benägenhet för ganska radikala ändringar, hvilka icke förflyktigades af hans till fanatism gränsande protektionistiska ifver, liksom han in i det sista blef oberörd af sina ekonomiska meningsfränders reaktionära tendenser. — Få eller ingen riksdagsman torde väl ha ådagalagt så mångsidiga intressen som K. Men så har ock ingen annan af våra riksdagsmän, genom mängden och längden af sina anföranden och motioner, blifvit så dyrbar för det svenska riksdagstrycket som den utpräglade sparsamhetsifvaren. Det vackraste draget, som utmärkte hans politiska verksamhet, var det manliga mod, hvarmed han förfäktade sin mening, oberörd af det ofta lössläppta stojet omkring honom och oberörd af, om han stod i majoritet eller minoritet. — K., som ytterligare 1878 utgaf *Le comte de Fersen et la cour de France*, afled å sitt gods Stafund d. 20 nov. 1902. — Gift 1863 med *Marie Francisca Emilia de Labensky*, hade han i detta gifte sonen *Axel Alexander Camille Rudolf Emanuel*, född i Darmstadt d. 24 dec. 1867, fil. doktor i Würzburg 1895 och docent i zoologi vid Stockholms högskola s. å. K. har företagit flera forskningsresor, hvilka han beskrifvit, och dessutom författat arkaiserande dikter samt texten till operan *Valdemarskatten* 1898. Han är sedan 1896 gift med *Sigrid Maria Tyra Gylden*, dotter af astronomen Hugo Gylden (se sid. 418).

Klingenstierna. I slutet af 1500-talet lefde i Hidinge socken i Nerike en bonde, vid namn *Jöns*, hvars son *Laurentius* antog namnet *Hidingius* och blef kyrkoherde i Kräklinge i